

forening eller retspræsidenterne via Domstolsstyrelsen indstiller en dommer til hvervet. For enkelte råd og nævn er det i lovgrundlaget bestemt, hvem der skal indstille en dommer til det pågældende hverv.

Til hverv i de særlige domstole udpeges dommere efter bestemmelser i de love, der regulerer henholdsvis Den Særlige Klageret, Arbejdsretten og tjenestemandsrätterne. For så vidt angår Den Særlige Klageret og tjenestemandsrätterne, er det i loven angivet, hvilken type dommer der skal udpeges, mens det for så vidt angår Arbejdsretten alene er angivet, at den pågældende skal opfylde de almindelige betingelser for at være dommer. Til hverv i Den Særlige Klageret udpeges dommere efter indstilling fra justitsministeren, og til hverv i Arbejdsretten udpeges dommere efter indstilling fra Arbejdsrettens ordinære medlemmer.

Udpegnings af dommere til bibeskæftigelse i private klage- og ankenævn og bestyrelshverv i fonde mv. sker efter bestemmelser i vedtægter eller lignende.

Udpegnings af dommere til hverv i de private klage- og ankenævn sker i medfør af klage- og ankenævnes vedtægtsbestemmelser, hvor det almindeligvis er anført, at formanden eller næstformanden skal være eller skal opfylde betingelserne for udnævnelse til enten dommer, landsdommer eller højesteretsdommer. I enkelte tilfælde udpeges dommere til private klage- og ankenævn, hvor der i vedtægterne alene stilles krav om, at den pågældende skal være jurist.

Det er sædvanligvis organisationerne bag de private klage- og ankenævn, der udpeger dommerne. Der findes ikke vedtægtsbestemmelser eller andre formelle regler, der giver retningslinier for udpegnings. I praksis foregår udpegnings til de private klage- og ankenævn enten på den måde, at en retspræsident efter anmodning indstiller en dommer til hvervet, eller på den måde, at udpegnings sker på baggrund af nævnets direkte henvendelse til dommeren.

Udpegnings af dommere til bibeskæftigelse som dommere i de private og faglige voldgiftsretter sker på baggrund af en aftale mellem parterne i den sag, som dommeren i forbindelse med hvervet skal træffe afgørelse i.

I de institutionelle voldgiftsretter er instituttet involveret i udpegnings af dommere til de enkelte voldgiftssager. For så vidt angår voldgiftsretter under Det Danske Voldgiftsinstitut, er det sædvanligvis sagens parter, der vælger en dommer, som herefter formelt udpeges af instituttet. I voldgiftsretter under Voldgiftsnævnet for bygge- og anlægsvirksomhed er det Voldgiftsnævnet, der alene står for udpegnings af dommeren, og voldgiftssagens parter har ingen indflydelse på valget af den enkelte dommer. Udpegnings-

gen af dommere til internationale voldgiftsretter under ICC (International Chamber of Commerce) sker i henhold til ICC's procesreglement.

I de private voldgifter, der ligger uden for de institutionelle voldgiftsretter, udpeges den dommer, der skal være formand for voldgiftsretten, i henhold til parternes nærmere aftale herom. I nogle tilfælde retter parterne, partsrepræsentanterne eller de partsudpegede voldgiftsdommere i fællesskab henvendelse til den dommer, som de ønsker som formand. I andre tilfælde retter de henvendelse til en af retspræsidenterne, der efter anmodning udpeger en dommer som formand.

I faglige voldgifter er det som hovedregel overenskomstparterne, der efter aftale udpeger den dommer, som skal være opmand og typisk formand for den faglige voldgiftsret. Det forekommer også, at Arbejdsretten efter anmodning fra parterne udpeger dommere til de faglige voldgiftsretter. Dette sker typisk i de tilfælde, hvor sagens parter ikke kan blive enige om at udpege en dommer.

I fagretlige nævn, herunder f.eks. afskedigelses- og ledernævn, sker udpegnings af dommere til bibeskæftigelse også på baggrund af en aftale mellem de involverede parter.

Udpegnings af dommere til lovforberedende udvalg mv. foretages af den pågældende ressortminister.

Dommere har også bibeskæftigelse inden for en række områder, hvor der ikke sker en egentlig udpegnings. Det gælder hovedsageligt bibeskæftigelse i forbindelse med forfattervirksomhed samt bibeskæftigelse i forbindelse med undervisning og censur. Her er det sædvanligvis dommeren, der på eget initiativ påtager sig bibeskæftigelse.

4.5.2. Udvalget har overvejet, om der er behov for ændring af de nævnte gældende ordninger om udpegnings af den enkelte dommer til de forskellige typer bibeskæftigelse for at sikre, at udpegnings til bibeskæftigelse ikke skal kunne give anledning til habilitetsmæssige problemer i forhold til dommerens arbejde i hovedstillingen, og fordi udpegningsmåden kan have betydning for at opnå en spredning af dommerens bibeskæftigelse og biindtægter.

Udvalget finder, at der ikke er behov for at ændre den måde, hvorpå dommere udpeges til de forskellige former for bibeskæftigelse, der ikke indebærer tvistløsning, dvs. eksempelvis lovforberedende udvalg, bestyrelshverv (samt undervisning, censorvirksomhed og forfattervirksomhed). Udvalget har lagt vægt på, at hverken et habilitetshensyn eller hensynet til en spredning af bibeskæftigelse og biindtægter peger på et behov for ændring af den gældende ordning på disse områder.